

Nevelési képes szaklap a serdülő ifjuság számára

<p>Megjelenik minden vasárnap egy iven. Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos M. KALOCSA RÓZA. Szerkesztői szállás: Szénutér, József utca 1 sz. (hova a kéziratok és előfizetési pénzek küldendők.)</p>	<p>Előfizetési föltételek:</p> <p>Egész évre 6 frt — kr. Félévre 3 „ — „ Negyedévre 1 „ 50 „</p>
---	--

Atyám sirján.

Virágot ültetek
 Sirodra jó atyám; —
 Ékítse sírod a
 Nap jöttén s alkonyán.

A harmat gyöngye rajt
 Könyemnek csepje lesz,
 S fölötte sóhajom
 Szellőkép lengedez.

Emlékszobor helyett
 Megállok sírodon,
 S rólad gondolkodom
 A nyájas alkonyon.

Ha volnék . . .

Ha volnék fergeteg,
 Rémitő hangokon
 Átkot süvöltenék
 Hütlen fiadra, hon.

S ha volnék csattogány,
 Szünetlen zengeném:
 „Áldás lebegjen a
 Hú honfi életén!”

PAP KÁLMÁN.

Két árva története.

— Elbeszélés. —

IRTA MILESZ BÉLA.

(Folytatás.)

— Szegény gyermekek, ti valóban szánandók vagytok, sor-sotok mélyen meghatotta szívemet. Haldokló anyátok végperceiben bizonynyal értetek imádkozott, az isteni Gondviselés reátok nézve nem késett. Mondjátok csak gyermekeim, hajlandók lennétek-e elhagyni bátyátokat s hozzám jönni, ki nektek gondviselő anyátok lennék? — szóljátok gyermekeim.

A két gyermek egyszerre nézett az úrnőre, mintha szavainak igazságát arczáról akarná leolvasni; majd egymásra vetettek kérdő tekintetet.

— Nos, kis ártatlanok, mért nem feleltek? látjátok én e szomorú helyre kijöttem sirni, mint ti. Isten hozzátok vezetett s én egészen megvigasztalódva fogok innen távozni, ha ajánlatomat elfogadjátok. Elhagyjátok-e hát bátyátokat, a nyomort, melyben szenvedtek s jöttök anyai gondviselésem és ápolásom alá?

Az urnő e szavakat anyai bensőséggel, oly jó szívvvel mondá, hogy a gyermekek nem kételkedhettek többé azokban.

— Nagyságos asszonyom, — mondá a fiu — kegyes indítványa annyira meglepett, zavarba hozott bennünket, hogy hamarjában nem is szólhattunk. Én magam részéről s testvéremről is mondhatom, hogy bátyánkat elhagynunk épen nem esik nehezünkre. Ha az isteni Gondviselés nagyságodat mutatta ki jövendő istápnunknak: hálát mondunk ezért s itt anyánk sírján ígérjük, hogy jó, engedelmes gyermekei leszünk.

A két gyermek sirva borult a jó asszonyság lábaihoz s kezeit forró hálacsókokkal halmozta el.

— Megvigasztaltatva hagyom el e szomorú helyet, — mond az urnő; jertek gyermekeim, ne sírjatok, hiszen anyátok most örül az égben. Most elmegyünk bátyátokhoz, mindenesetre tudtára kell adnunk eltávozástokat. — Kocsim a temető kapunál vár, mondjátok, merre van házatok?

— Igen, én majd oda igazítom a kocsist, — mond a fiu.

Felültek a kocsira, mely velök sebesen robogott a városba; ott nemsokára megállottak egy ház előtt, melynek utczára eső ablakából világosság derengett ki.

— Itt lakunk nagyságos asszonyom s a mint látszik, bátyánk itthon van, — mond a fiu s ment elől befele, az urnő a kis leány kezét fogva utánna.

Az urnő a gyermekekkel fősvényen megvilágított szobába lépett, hol legelőször is büzhödt, egészségtelen levegőt talált s csak midőn szemei hozzászoktak a félhomályhoz, nézhetette meg jobban a ház belsejét s annak voltaképeni lakóját. Egykor izletes s nem közönséges mivű, most szétrepedezett, kificzamodott lábu butordarabok voltak ott, azok sem kellő helyeiken; pár nyoszolya szalmazsákkal, egy-egy párnával s valami pokrócznemű takaróval — vaczoknak nevezhető inkább, mint ágynak — a falon néhány kép, melyeknek minőségét s hogy azok aranykeretűek, kivenni csak közelebbrőli hosszas vizsgálás által lehet, annyira belepte azokat a mocskok. Az asztalnál középidéjű férfi ült, fejét karjára támasztva, előtte egy palaezokban szeszes ital volt. A vizsgáló azonnal felismerheti arczán a rendetlen, dobzódó élet kétségbehozhatlan nyomait.

A mint az urnő belépett, felnézett a férfi, de nem állott fel.

— Uram, ön e gyermekek bátyja és gondviselője?

— Igen, — mond rekedt hangon a férfi, megsem mozdulva helyéről.

— Ön e gyermekekkel rosszul bánik, ön nem teljesíti a rábizott kötelességet.

— Ezekről én nem tartozom önnek számolni, asszonyom — mond az szemeit kimeresztve s az asztalon ujjaival dobolva.

— De tartozik Istennek, — viszonzá az urnő hevesen. Különbén úgy látszik, kár itt a szót vesztegetni. — Uram, tudja meg, e gyermekeket magammal viszem s gondviselésem alá veszem.

A bátya most ülésében két oldalra hajlott, szemeivel erősen nézve s csak most látta meg a gyermekeket, a mint azok az urnőhöz simultak.

— Hát semmirevaló gézengúz fattyai, hol maradtatok ilyen sokáig? Nem megparancsoltam, hogy ki ne merjetez mozdulni a házból? Nem megmondtam, hogy várjatok engemet! — ezzel felugrott a székről, kezébe kapta azt s dühösen fordult a gyermekek felé. Azok félenken huzódtak az urnő mögé.

— Uram, szól most az kezét visszautasítólag felemelve, e gyermekekhez többé nem szabad nyulnia. E gyermekek ez estétől fogva az enyéim; bejöttem önhöz, hogy ezt tudtára adjam s a gyermekeket legalább öntől elbucsuztassam; ön azonban sokkal inkább ki van vetkezve emberi méltóságából, mintsem ezt érdemelné. Gyógyuljon, javuljon meg ön, legyen tisztességes ember, úgy még talán ölelheti egykor szerencsétlen testvéreinek gyermekeit, de másként nem. — Isten önnel!

A gyermekeket kézen fogta s hirtelen távozott.

A rosz bátya pedig leült ismét az asztalhoz, jót húzott a

palaczkban lévő italból, öklével az asztalra csapott s nagyot kaczagva felkiáltott:

— Brávo és bravissimo! A gyermekektől megszabadultam, nem boszantanak többé s aztán a torokra is több jut. = Hejh, a kalapom csurgóra! — — egyet ivott s folytatta a dalt rekedt, részeges hangon.

II.

Az új helyen.

Földesyné asszonyság férje halála után falura költözött, a várostól mintegy két-három óra járásnyira. Csendes falusi magányát csak nagyon ritkán szokta volt elhagyni, olykor-olykor ha elment a városba férje sírjához.

Minden öröme s gyönyörösege egyetlen gyermekében, kis Béla fiában összpontosult. Szerette gyermekét kimondhatatlanul; igaz, Béla urfi vidám, eleven, mondhatni okos gyermek volt, de a mit a mama határtalan szeretetében nem vett észre, azt mások jól látták, hogy t. i. Béla urfi kissé el van kényeztetve s mint ilyen meglehetősen daczos fiucska is volt.

Földesyné asszony fiából értelmes, tudományos embert szándékozott nevelni, s most, midőn fia elérte azt az időt, melyben a tanulást rendszeresen elkezdheti: elhatározta egy alkalmas, értelmes nevelőt hozni a házhoz.

Midőn pedig a két árvát, Gyurit és Ilkát magához vette, e határozatát nem késett teljesíteni.

Megérkezett tehát a nevelő. Derék, értelmes fiatal ember volt, megnyerő külsővel, a legjobb, legszebb bánásmóddal.

Béla urfi épen egykoru volt Gyurival, így a két fiu ugyanazokat tanulta s rövid időn mindkettő szembetűnő előmenetelt tett.

A kis Ilka, korához, s tehetségéhez képest, szinte tanult egyetmást.

A tanulási órákon kívül aztán szabad volt a gyermekeknek tetszésük szerint mulatni, játszani a tágas udvaron, vagy a nagy kertben; a gyermekek örömeiben aztán olykor résztvett a mama s a nevelő is.

Béla urfi nagyon megszerette a két árvát, testvéreinek hitta őket, szeretettel ragaszkodott hozzájuk. Földesyné asszony örömkönyveket hullatott, midőn látta a gyermekeknek egymáshoz viselő vonzódását.

(Folyt. köv.)

A chambordi erdő tündére.

LAGERTSRÖMTÖL.

I.

Egy kérő.

Chambordban a királyi kastély megnépesült. XVI. Lajos, és neje Mária Antoinette elhagyák a poros Párist, s ide vonultak, az erdő árnyába üdülés végett. Mindenki örült, mindenki arany hegyekről álmodozott a magas vendégek ittléte által. Az idő maga is oly derült, oly mosolygó vala, mint az emberek arca; az erdő illatozott, s a magas fák lombjai között örvendve csicseregtek a tollas dalnokok.

Az udvar félre tévé az illemszabályokat, s mindenki tetszése szerint, kocsin lovon, vagy gyalog barangoló össze a mértföld terjedelmű erdőt. Mindenki tetszése szerint dalolt, kaczagott, vagy fogadott, mindenki elmondhatá, hogy: felségesen mulat.

Mily ellentéte volt e vidám életnek ama pórkunyhó fél mértföld távolban Chambordtól, melyben Nollet anyó lakott két unokájával. A chambordi vidám zaj nem hatott hozzájuk, az udvar megérkeztéről mit sem tudtak, s jó kedvnek, nevetésnek nyoma sem volt e kunyhóban, pedig alig lehet: mosolygóbb szempárt látni, mint a tizennyolcz éves Clemenceéi, ki ott térdel alvó nagyanyja ágyánál, s omló könnyeit törölgeté. Arca kigyuladva, kezét tördeli, és imát rebeg magában. E nagy izgultságnak oka a következő:

A szigoru tél, a nagyanya betegsége, s némi jövedelmi forrásoknak elapadása a Nollet családot oly kellemetlen helyzetbe hozta, hogy a lakbért megfizetni képtelen volt. Dupré tisztartónak, vagy urok hon nem létében ennek unoka öcscsének Toupet urnak kellett volna fizetni a lakbért. Ez utóbbi neveletlen gögös ifju vala, s a falu lakói mindig rettegtek, ha a nagybácsi helyett az öcscesel kellett ügyeiket rendbe hozni. Kimért hideg modorral fogadta őket, és legkisebb elnézéssel sem volt irántuk. A bodrozott, és beporozott álhaj függelékével, az arany csattos cipő, az arany-fogantyus sétapálca, s a rózsa és levendula illat, mely nélkül Toupet úr nem is volt képzelhető, épen nem volt alkalmas a falu egyszerű lakóiba bizalmat önteni.

E szigoru úri emberhez ment Clemence néhány nap előtt kis fivére kíséretében, ha nem is jó kedvéből, de kényszerülve, türelmemre kérni a lakbér hátralék iránt. Nagy meglepetésére hajlandó-

nak találta a kevély urat, kérelme teljesítésére, bár nem mulasztá el, kiemelni a leányka előtt, hogy mily kegyekben részesíti elnézése által; de a földolog az volt, hogy a várakozásba beegyezett. Midőn Clemence a kis Alexis kezét megfogva távozni készült, a gőgös úr pálezája arany fogantyujával a fiu fejére koppingatva kijelenté, hogy holnap majd elmegy megnézni a kunyhót és kertet.

Ez másnap reggel meg is történt. Toupet úr lóháton érkeze meg, s lovát Alexis gondjára bizá, ki a ház előtt ülve, egy regekönyvben lapozott. Toupet megjelenése, bár el volt reá készülve, megijeszté a leánykát, s ijedelme rémületté változott, midőn az egész ünnepélyesen megkérte őt nagy anyjától. Azt hívé, hogy a leányt nagyon is megtiszteli ajánlatával, s így nem csoda, hogy végtelen dühbe jött Clemence visszautasítására. Clemence borzadt a gondolattól, és nem csak, mert Toupet úrtól iszonyodott, de mert egy gyermekkori játszó társának, a falu legesinosbb ifjának, Claudenak tett ígéretet. Toupet és Claude! ily két ellentét még nem létezett a nap alatt, és Clemence a világ minden kimeseért sem cserélte volna fel egyiket a másikkal.

Nem mondá ugyan ily őszintén a rút kérőnek véleményét, de a tagadó választ arczkifejezése még jobban kiegészíté, miáltal a kérőből rögtön legnagyobb ellensége vált, s boszut esküdött ellene. Eszébe is jutott azonnal, hogy Clemence a lakbérrel adós. Lovára akart ülni, de Alexis, ki a sövényhez kötötte, vagy csak hitte, hogy hozzá köti, s ismét regekönyvébe mélyedt, — nem vette észre, hogy az tova iramlott. A felbőszült kérő néhány ostor csapással bünteté a hanyag lovászt, s kemény büntetéssel fenyegette, ha a lovat elő nem teremti, mi szerencsére előbb megtörtént, mint a hogy szegény Alexis az ütés fájdalmait feledte volna.

II.

A tündér.

Clemence egész éjjel azon törte fejét, honnét teremtsse elő a pénzt, hogy a lakbér tartozást leróhassa, de kérdésére a feleletet meg nem lelte. A koránnyal felkelt, s az ajtó elé ülve munkához látott, legjobb eszköznek vélte a munkásságot valamint a gond elűzésére, mint egy kevés pénz szerzésére is. Alexis sokkal később kelt fel mint nővére, de okos szemei azonnal felfedezték Clemence arcán a könnyek nyomát, ki is közli véle, hogy elhatárzá minden nélkülözhető tárgynak eladását, hogy Toupet urat kielégíthesse. Kis jegyzetet készíté az eladandó tárgyakról, s e jegyzetben ott állott a kis bunda is, melyet Claude Amerikából hozott ajándokul. Alexis kibetűzte ezt a jegyzetből, s szive majd meghasadt.

— Mivel járulhatnék én kedves nővér e tárgyakhoz, talán szalmakalapom?

— Hisz szükséged van rá, csak ez egygyel birsz.

— Czipőimet?

— Tehát mezítláb akarsz járni?

— Nos hát itt van regekönyvem, ez legszebb legkedvesebb mivel bírok, de im vedd Clemence s add el.

E szavakkal nővére ölébe dobta a könyvet s szalmakalapját felkapva, futott az erdőnek, hogy könyeit elrejtse, miket visszatarítani nem tudott. A könyv akkor időben még nagyobb ritkaság volt mint most, s mi nem is képzelhetjük, minő kincs volt akkor a gyermek birtokában egy regekönyv! egyetlen mindene! Ehez járult, hogy Alexis dús képzelőtehetséggel bírva, a mit olvasott, egész valójával érezte. Tündér alakjai örömét és bánatát vélők megosztotta. És mily szép tündérek voltak e könyvben! alig tudta őket megkülönböztetni a szentektől és vértanuktól, kikről Clemence legenda könyvéből olvasott, s létezésökben legkevésbé sem kételkedett.

Az erdőt egészen ismerte; mert sokszor félnapokat is eltölte már benne, gyönyörködve az őzikék és dámvadokban, melyek a király vadászati kirándulásira ápoltattak.

Ma nem törődött Alexis semmivel, nem gondolt ő sem madárral sem őzikével, sem dámvaddal, csak nővére halvány arczára gondolt, a kis bundára, s a — regekönyvre. Ez utóbbiban a tündérek mindig segélyére jönnek a jó gyermeknek, ha baja van. Miért nem jó most egy jótévő tündér, rajta, és nővérén segíteni? Valjon félne-e? Legkevésbé sem. Leült egy vén gesztenyefa alá, s el-elképzelé, hogyan is volna az, ha most valóban egy tündér . . . szép karsu alak . . . fehér öltözékben . . de im, mi ez? hisz itt áll előtte. Valóban Alexis előtt áll a karsu alak, kezében büv vesszővel, mely lovag ostorhoz hasonlíta. Alexis ijedtében a vén fát átölelte s mint egy haldokolva ejté ki e szót: ah!

— Megijedtél gyermekem? — kérde a büvös alak.

— Nem asszonyom, — nem.

— De remegsz mint nyárfalevél. Honnét jössz fiam?

— A faluból. Oh bocsásson meg, nem tudtam, hogy ez a kegyed erdője.

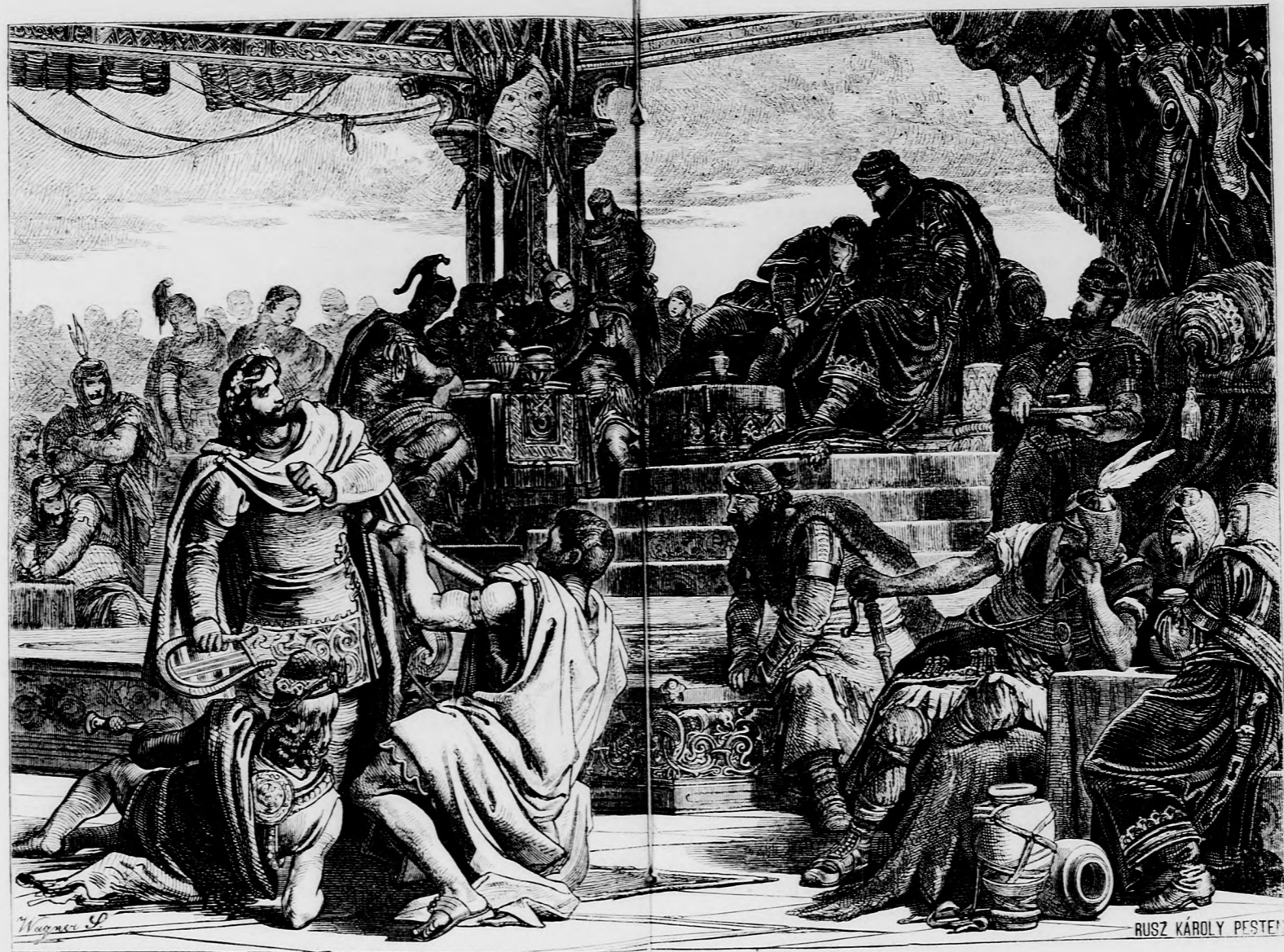
— Az én erdőm, tehát ismersz engem?

— Oh igen, tudom kegyed kilétét.

— Most hát legyen eszed, s ne félj, másként azt kell hinnem, hogy rossz voltál, s félsz e vesszőtől. — E szavakkal a szép nő közelebb lépett Alexishez, s gyöngén érinté vállát az ostorral.

Ez még jobban nevelé a fiu zavarát, aggodalmát.

— Ne érintsen kérem, — esedezem, — nem vétettem semmit, ne változtasson át, hagyja meg alakomat, nem fogok soha semmi rosszat tenni.

Atilla lakomája.

Igy esengett összekulesolt kézzel a fiú.
— Megőrültél fiam? — szólt a szép nő kacagva, — talán azt hiszed boszorkány vagyok?

— Oh nem, kegyed nem boszorkány, kegyed ennél sokkal jobb lény. Az imént még úgy óhajtottam kegyed jöttét, s most, hogy itt van, remegek.

— Ugy, — no mondd szaporán, kinek tartasz engem, — mond bátran — no . . . — s enyelgően emelé fel büv vesszőjét.
(Folyt. köv.)

Magyarország történetének rövid kivonata.

Királyok vegyes házakból.

Az Árpádház utolsó ivadékának halála után VIII. Bonifác pápa a nápolyi Anjou nemzetségből származott

Róbert Károlyt, — mások pedig Annának, IV. Béla leányának unokáját

Venczel cseh királyt akarták a királyi székre emelni, ki azonban maga helyett hasonnevű s akkor 12 éves fiát koronáztatta meg János kalocsai (Pest m.) érsek által sz. István koronájával 1301-ben, ki, különben is jegyese volt III. Endre leányának, a 6 éves Erzsébetnek. — De 4 évi uralkodása után lemondott Magyarországróli jogáról és jegyeséről, a koronát pedig IV. Béla unokájának

Ottó bajor hercegnek adta át, ki Benedek veszprémi püspök által 1305-ben koronáztatott meg Székesfejérvárott; de három év múlva a nemzet szabad akaratából ismét

Róbert Károly választatott meg, kit Tamás esztergomi érsek Budán koronáztatott meg 1309-ben s majd a következő évben Székesfejérvárott sz. István koronájával ismét megkoronáztatott.

Róbert Károly okos, de kegyetlen is volt, 1330-ban egy Zách nevű főurat, kinek leányával Klárával a királynő rokona illetlenül bánt, s ki e miatt a királynőt kivont karddal sebzé meg: nemesak hogy egész családjával együtt kivégeztette, de sőt távollévő rokonainak sem kegyelmezett. Különben az ország mivelődését igen előmozdította; az ártatlanságnak tüzes vas és forró víz által tétetni szokott borzasztó próbáit eltörölte, aranypénzt ö veretett első a magyar királyok között, alatta jelent meg az első üvegtábla a Telegdy Csanád primás által építetett sz. Adalbert kápolnán, ő építette a kassai egyházat, s a mi legfőbb: „a magyar nyelvet udvari nyelvvé emelte, melyen több oklevelet adott ki.“ 34 évi országglása után 1342-ben halt meg s Székesfejérvárott temettetett el; utánna fia, a 17 éves

I. vagy Nagy Lajos koronáztatott királylyá Székesfejérvárott, ki jól tudván, hogy a nemzeti lét alapját a tudomány és műveltség teszi és erősíti: folyvást tanult, úgy hogy királyi udvara műveltségének még a külföldön s oly hire lett, miként több szomszéd fejedelmek leányaikat ott neveltették; s valóban ő a XIV-dik századnak legnagyobb fejedelme is volt, s országglása alatt hatalmának tetőpontját érte el a magyar birodalom. Alatta boldog volt a nemzet, alatta épült a budai királyi palota is, érdemeiért a történet „nag y“

nak nevezte. Meghalt 1382. szept. 16-kán Nagyszombatban (Pozsony m.) életének 56-dik s dicső uralkodásának 41-dik évében, s Székesfehérvárott a királyi sirboltban temettetett el.

(Folyt. köv.)

Visszapillantások a múltba.

1703-ban aug. 8-án indult meg a „Bécsi Diarium“ című folyóirat, mely a későbbi cs. kir. szabadalmazott „Bécsi Ujság“ kezdeményezése volt.

1783-ban aug. 9-én alapította II. József császár a felebaráti szeretet testületét, az általa megszüntetett szerzetek helyett. E testület nem külpompa, vagy fényes jelvényekkel akart feltűnni, hanem hivatása a jó és nemes tettek cselekvéséből állott.

1792-ben aug. 10-kén ostromlta a fellázadt párizsi nép a Tuileriákat; a sveiczi örököt lemészárolta, a szerencsétlen királyi családot a Temple nevű fogházba hurcolta. Szomorú emlékű nap.

1655-ben aug. 11. halt meg a harmincz éves háborúnak egy jeles hadvezére, Piccolomini Bécsben. Nevét a történelem megörökíté, de Schiller német classikus költő is előnkbe vezeti „Wallenstein“ című szomorú színművében.

117-ben aug. 12-én Krisztus előtt halt meg Traján császár, ki egyiránt nagy volt mint államférfi és hadvezér, 64 éves korában halt meg, s uralkodása nemcsak az észszerű kormányzat, és szerencsés hadjáratok által tűnik ki, hanem az irodalom fejlődése és emelése által is. Az ő védelme alatt éltek: Quintilian, Quintus Curtius, Florus, Sueton, Juvenal, Plinius és Tacitus, s mégsem találkozott történetíró, ki hozzá méltólag megírta volna kora történetét.

1762-ben aug. 13-án született Hufeland Kristóf, ki a hasonsvényi gyógymódot hozta alkalmazásba, és számos követőre talált. 1836-ban, augusztus 25-én halt meg e derék tudós.

1038-ban aug. 15-én halt meg szent István király, ki első keresztény királyunk vala. Aug. 20-án ünnepeljük nevenapját, a midőn jobbja, egy aranyba foglalt üveg szekrényben látható Budán a főegyházban, hol nagy körmenet is tartatik tiszteletére.

Atilla lakomája.

Képpel.

Atilla 434-ben választatott egy félvad, műveletlen nép vezérévé. Ezzel nem azt akarom mondani, mintha ő meghaladta volna népét műveltség tekintetéből, — Atillát éles látása, nagy esze, nagyravágyása s győzelemre vágyó lelke tette nagygyá. Egy művelt nép élén talán nem lett volna egyéb harcyszomjas zsarnoknál, itt azonban szelleme megfelelt azon embereknek, kik fölött uralgott. A nagy népvándorlás alatt nem egy tüntette ki magát, a történetírók elismeréssel emlékeznek meg róluk, mindenik fölé azonban a hun királyt helyezik, ki magát Isten ostorának nevezé.

Tudjuk a történelemből, mily hódításokat tett Atilla, még a „világ urai,“ a büszke romaiak is meghajoltak előtte. Mindenki félté, rettegte, gyűlölte, mégis elismerte hatalmát, kénytelenek voltak bevallani, hogy lángeszű, vitéz férfi.

Udvara gyűlhelye volt az európai népek követeinek, fény s pompa ragyogott ott. Utánzása volt az a keleti fényűzésnek, de sajátságos modorban. Atilla mint hiú ember idegenek előtt szerette gazdagságát fitogtatni, feltárni. A byzanci követ, ki hosszabb ideig tartózkodott a hun király udvarában, leírta életmódját, lakomáit s az ünnepélyeket, melyek tartatni szoktak.

Képünk, mely Wagner S. nagyszerű fallfestménye után van metszve, ép ily lakomát tüntet elénk. Atilla trónján ül, jobbján kedvencz fia Irnák. Körülte követek, fő emberei s szemben vele — egy dalnok, egy költő az ötödik századból. A nyers erő s hatalom szemben a lélek hullámzó tengerében gyöngyöt halászó szelid dalnokkal. Atilla fia vállára dőlve elmerengett dalán!

Sajátságos az, hogy míg e dicsvágyó fejedelem a legnagyobb fénynyel vette körül magát, személyére nézve az egyszerűséget követte. Ez egyszerűség hajhászata is mindenestre feltűnési vágyból történt. Mig vendégei arany, ezüst tányért, serleget használtak, addig ő fatálból evett s fakupából ivott.

Személyének leírására nézve a hagyomány ellentmondásba jő, egyik rútnak, másik inkább szépnek festi. Képei oly különbözők, mint a rokonszenv, melyet íróiban költött. Különös tulajdonsága az embereknek, hogy kire gyűlölettel tekintenek, azt rútnak látják, míg ellenben a szeretet a rútat is széppé varázsolja. Egyengeség vádja terheli a római történetírót is, ki ellenszenvének akként adott kifejezést, hogy Atillát nemcsak kegyetlen, bárdolatlan zsar-

noknak, vértszomjazó hódítónak nevezé, de személyét is majdnem ördögivé teszi.

A keleti s nyugati népeknél, amely különböző testalkatásuk, oly különböző volt fogalmuk a szépség felül. A hunok majdnem mind zömök, rövid arcú, barna bőrű, izmos emberek voltak. Fejedelmük rendkívüli nagy sasorral s éles tekintetű apró szemekkel birt legyen.

Ő különben a világhódítók sorában áll, a történelemé a jog fölötté s utódai fölött pálezáat törni.

Ilonka szünórái.

— Ilonka Bécsben. —

Mintegy négy óra lehetett délután, a mint a bécsi nagyszerű indóházhoz értünk.

Sok különféle ítéletet hallottam én már Bécsről, nem egytől olyanféle nyilatkozat is jött: „Nekem nem tetszik Bécs, régi építésű város,“ vagy, „Pest annyira épül, hogy maholnap meghaladja Bécsét.“ Én tehát némi büszke önérzettel tekintettem szét. Beszállván egy vendéglőbe, atyám bérkocsit rendelt, azon utasítást adván a kocsisnak, hogy másfél órahosszat hordozzon meg bennünket a városban, ez idő elteltével pedig vigyen el a Károlyszínházba.

— Csak külsejét tekintsük meg Bécsnek most gyermekem, mondá apám, majd muzeumait, múkincseit visszajövet, ha több időnk leend.

— Oh nagyon jó lesz, válaszolám örömtelve; de ezen örömet lehangolta kissé azon tudat, hogy e régi városnak házai, utczái szebbek mint a mienk, azaz mint Pestnek utczái és házai, a városban bent kétágra oszolva folyik a Duna, ha még nem oly hatalmas folyam is, mint Budapestnél, de a várost nagyon szépíti; csinos hidak vannak rajta. Bécs utczái tisztán tartva, palotái nagyszerűek és az ó és új építészet remekei, melyek épentartására nagy gond van fordítva. Hát még a belvárosban a császári palota, melynek régiségét aranyos vas rácsosattal kerített igen jó karban tartott nagyszerű park ifjítja meg, és így az ellentét még gyönyörűbb. Mit mondjak a nagyszerűen szép Szt. István tornyáról?! Gyönyörű góth styllben épült templom ez.

A belvárost egy, roppant szélességű országut-forma keríti, fákkal beültetve, ez a Prater, meg kell vallani, hogy igen szép.

A mi kedves fővárosunkkal úgy voltam én, hogy előttem nem volt annál szebb, derekabb város, de most láttam, hogy jelenleg Bécs szebb.

Hanem vigasztalom magamat és elgondolva, hogy nekünk mily remek lánczhidunk van, mely Budát Pesttel összeköti; továbbá, hogy a királyi várkastélynak oly fekvése van, melynek Európában párja nincs. Aztán hála a magyar főurak nemzeti érzületének, Pest olyannyira épül, szépül, hogy idővel bármelyik világvárossal — tehát nem csak Béccsel — vetélkedni fog. Nemesak, hogy temérdek palotaszerű bérházakat építenek, hanem a Muzeum környékén, a Szénaterről a Józsefutcán bemenve, oly pompás palotasort építettek magyar főuraink, mely

Hohó nem Pesten, hanem Bécsben vagyunk, igaz, nini, épen pedig a Károlyszínház előtt állt meg a bérkoesi, lépjünk be tehát. Mit adnak? különféle vigjátékokat ah! ez most másodrendű dolog, hanem milyen szép lehet a színház Bécsben!?

Hah! hogy megkönnyült a lelkem, hiszen a mi nemzeti színházunk belseje sokkal szebb, hiszen itt már minden díszítés elavult és ódivatu!

Csak a világítás no ez még czélszerűbb, mert a gázon mindenütt üveggolyók levén, nem vakítja, rontja a szemet, nem süt oly élesen, és ennél fogva jobban is látható minden tárgy.

Hát a színészek játéka? Igen jó, művészetük méltó a tudós és műértő bécsiek izléséhez, de hála Isten! mindamellett, hogy a magyar színészeknek nincs alkalmuk annyira kiművelni magukat mint a németeknek (ezeknek iskolául ott van a nagy Németország, Bajorország, Poroszország, Csehország, Ausztria stb. a mieinknek pedig csak az aránylag kicsi Erdély- és Magyarország, tehát a lig néhány állandó színház!) mégis nem haladják meg oly igen a mi színészeinket, sőt a mi jeleseink állanak ott, hol ők.

Jó kis vigjátékokat adtak, a többi közt nekem nagyon tetszett Garibaldi.

Ugyanis van egy vén iskolamester, ez rettenetes szenvedélylyel gyűjti a híres emberek photographiáit. Van pedig neki egy szép eladó leánya, ezt meg egy gazdag embernek a fia elakarná venni, és hogy az öreg tanítónál behizeleghesse magát, mindenféle fényképeket hord neki albumába, és ráfogja egyik másik rokonára meg ismerősére, hogy ez Victor Emánuel, ez meg III. Napoleon, ez Izabella királyné, ez meg Schmerling, Bismark, Kossuth, Garibaldi.

Garibaldi arczképének épen saját apjának a photographiáját hozta el.

Az öreg tanító (igen jó comicus) nem örömet látta magánál az ifjút, mert tudta, hogy annak gazdag apja nem fog e házasságba

egyezni soha. Ah! de, hogyne fogadja szívesen, mikor mindig egy-egy híres embernek az arczképével jó!

Hanem az ifjunak az apja azon józan gongolattal, hogy ha a leány derék, jó, hát csak hadd vegye el a fia, ellátogat a lányos házhoz. . . .

Neuked a mint az öreg tanító meglátja, rohan az albumhoz, keresi az arczképet és elkiáltja magát, hogy az ő vendége Garibaldi! Annyira hajlong körülte, még a széket, melyen ül, az edényt, melyben mosdik, mind szent ereklyének tartja, hát még mikor az, megtetszván neki a leány, fia számára megkéri örömeben annyi bohóságot elkövet az öreg tanító, hogy a néző alig győzi a sok nevetést. Végre kibonyolódik a dolog, a pajkos fiu bocsánatot és menyasszonyt nyer. — Mi pedig szállásunkra siettünk, másnap reggel tovább utazandók.

Különfélék.

Csak kevesen ismerték a sirokat, melyek alatt Szaesvay, Abaucourt, Girau, Streit, Csernus, Kolozsi, Noszlopy, Sárközy és Jubal nyugodtak s kik 1849-ben vértanú halált szenvedtek. Egy nemes lelkű hölgy, Demjanich Jánosné a mult évben a józsefvárosi elhagyott temetőből az új temetőbe, egy sirhalom alá helyeztette e véres áldozatok porait, most pedig a közös sir megjelölésére szolgáló emlékre gyűjtést rendez. Eddig 1860 forint gyűlt össze e kegyeletes célra, mely összeg azonban nem elég, s így a nagy közönséghez intéz felhívást.

Egyetememes zenedét akarnak létesíteni Budán, mi végett már be is adták a miniszteriumhoz a kérvényt. Az ügy élén Knahl Antal karmester s a budai dalárda és énekakadémia több tekintélyes tagja áll.

Az állatkerti igazgatóság figyelmezteti a közönséget a felül, hogy a bölény, melyet ő felsége a király ajándékozott a pesti állatkertnek, szerencsésen megérkezett. A bölények, melyek évszázadok előtt Európában elterjedve voltak, ma már kihalóban vannak. Poroszországban 1775. évben lötték agyon az utolsót, ugyanazon időtájban tűntek el Erdélyből is. Most még csak egyetlen helyen tenyész szabadon egész Európában. Litvánia sikságán fekvő 30—40 négyszeg mértföld területű őserdőségben, honnan az állatkertben létezők is származnak. A Pestre érkezett példány Schönbrunnban született, és még csak tíz hónapos borju.

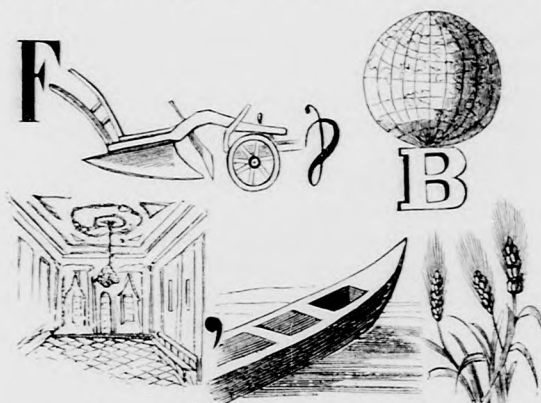
A nagy-váradí romok alatt régi sirboltot, s abban bebalzsamozott hullákat — a török időből vélnek felfedezni. Hónapokkal ezelőtt lapdázó gyermekek a budai vár bástyái alatt is fedeztek fel egy eddig nem ismert titkos alagutat; de a katonai hatóság megtiltotta a további kutatásokat.

Sakktalány. — Kecskeméti Gézától.

lel	sze-	hon,	is	nek	szor	led	nek
Oh	lel	kem	ret	ve	ten	lok	i
lött	oh	ha	szent	ted	nap	sok	az
zám!	jel.	kem	gyen	lek	do	mád	ha
me!	fő	sze	lek	pal	ÉR	ég	ga
éj	Min	Le	láng	gon	drá	gyel	ko
nek	rel	vé	van	ret	zom	hon,	nek
vel	ha	de	Rád	he	ke	Sze	me!

Megfejtési határidő szept. 11.

Képtalány. — Megfejtési határidő szept. 11.

A 27-dik számban közlött számrejtvény megfejtése:

„Él magyar, áll Buda még!“

Megfejtették:

Hagara Mariska, Hajdu Ilonka, Erdődy Amália, Kubinyi Irma, Falvay Flóra, Sebestyén Zsigmond, Brück Száli, Ujságh István, Oszlányi Kornél, Wallfisch Ilka és Károly, Mészáros Kornélia, Bibel Gizella, Pauli Teréz, Gálóczy Dezső.

Azon t. előfizetőinknek, kik reclamáltak. A lap elküldése rendszeren történik, nem mienk a hiba tehát, hanem inkább a postahivatalé. Mindazonáltal utólag is elküldtük a számokat.

Pest 1869. Nyomatott az „Athenaeum“ könyvnyomdájában.